

Je páte k desátého března posloucháte studio N, tady je Filip Titlbach.

Dnes o tom proč Rusové kradu ukrajinské děti.

Ukraina přichází o děti.

Okupanti jich do své zemně vyváží tisíce, pod různými zámynkami.

Noho z nich je už teď nenávratně straceno, kde si v Rusku, ale některé mají stále naděj na návrat domů.

Osudy ukradených dětí a jejich rodičů sledovala přímo na Ukrajině

válečná reportářka dyníku N. Petra Procházková, se kterou jsem právě teď vespojení Petro Vítej.

Ahoj.

Ahoj.

Kolik dětí Rusko za ten poslední váleční rok ukradlo? Víme to?

Nevíme. Nevíme ani kolik ukrajinců se dostalo za poslední rok do Ruska, muselo tam odejít nebo tam odešli dobrovolně.

A nevíme to ani o dětech, nevíme kolik dětí tam je s rodiči, kolik dětí tam je s příbuznými, kolik dětí se tam odsitlo a ze jakých okolností bez svých rodičů a kolik je tam ukrajinských sirotků.

To jsou všechno kategorie, různé kategorie dětí, které jsou na Ruském území.

Podle odhadů lidí, kteří se tou problematikou zabývají, jsou to statisíce, ale nesmíš si představovat v tom počtu statisíce,

že jsou to všechno děti nějakým způsobem násilím odlečené na Ruské území.

Jak říkám, těch kategóruji je několik a každý vlastně má svůj osud, který ho tam zavál.

Existuje odhady na to, kolik se ich vrátí zpátky domů, zpátky na ukrajinu?

To je ještě horší, než ta první otázka.

Protože zatím ten proces je opravdu v plenkách, dáří se vracet děti, bych řekla, ani ne po desítkách, ale spíš, jsou to jednotlivé příběhy se šťastným koncem.

A odhad na to zda se podaří vrátit většinu, třeba většinu těch dětí, které mají ukrajinské občanství, mají ukrajinské pasy.

To neví nikdo. Já si myslím, že všechny určitě ne, 100% ne.

Ale že se pravděpodobně vrátí část dětí, které odešli do ruzka s rodiči a budou se poválce chtít vrátit na ukrajinu.

A možná se podaří najít i děti, které se odcitli na jednou v tom válečném schonu a v té válečné vřavě bez rodičů na ruzkem území.

Ale všechny děti se určitě vrátit už nepodaří.

To se říkala, že existuje několik kategorií, ale když se na to podíváme v tom celku, nebo obecně tak proč se tohle celé děje?

Co s těmi dětmi okupanti dělají?

To je právě různé.

Především nebylo nikde z ruzké strany oficiálně řečeno, že se takové věci dějí, ale my víme, že se dějí.

Ta oficiální ruzká verze, když dojde na hovory o tom, proč jsou ukraínské děti na ruzkem území a proč ruzko nechce vrátit,

tak ta oficiální ruzká verze je, že je ruzko zachraniuje.

To ostatně ruzko zachraniuje pořád někoho, tak tedka zachraniuje ukraínské děti.

Zachraniuje je tím, že je odváží, buď preventivně a nebo během bojů z těch ohrožených oblastí.

Ono to vlastně začalo už před 22. únorem hloňckého roku, kdy Rusové již věděli,

že tedy zahájí invazy a odvezli děti z děčkových domovů v Luhanské a Donětské oblasti. Pak to ale pokračovalo, pokračovalo to v Mariopolu, pokračovalo to v Khersonské oblasti a pořád jde o zachraniování.

Takže to je oficiální ruská verze. Ukraínci tvrdí, že to je příjmy útok, jak si na genofond ukraínckého národa,

že to je genocida a že to je vlastně krádení toho, co je pro Ukraínu nejcennější a to je její budoucnost. Takže tady máš dvě verze, já bych se přikláníla spíš k té ukraíncké.

A v praxi to vlastně znamená co? Pokud se tam ty děti na to ruské území dostanou a řekněme, že se budeme bavit o té kategorii,

že se tam dostanou násilím a nebo nějakou manipulací. Tak co tam s nimi rusové dělají? To se je snaží nějak přeučit, udělat z nich malé rusy, malé rusky. Je to vlastně ta snáho vymazání Ukrajiny

nebo jak právě říká ta ukraíncká strana, je to prostě součást genocida ukraíncků tímhle způsobem? Je obrovský rozdíl mezi dětmi, které se tam ocitnou u příbuzných nebo z rodiči a dětmi, které se tam ocitnou bez rodičů.

Jenom bych řekla, že úplně násilím se tam vlastně neocitne nikdo. Asi se nemůžeme představit, že ruští vojáci se snažili nějak sbírat děti po ulicích nebo je opravdu nějak násilím odvážet. Většinou šlo o nějakou manipulaci s tou skutečností. Budi přesvětčili rodiče, aby jim je dali dobrovolně

a nebo se to prostě stávalo velmi často v Mariopolu, že v té válečné vřavě zatkli tatinka, maminka někam utekla a na jednou se tam objevili nějaké bezprizorní děti, tak oni si ješou pli do ruského dětského domova.

Ale kte o tásce, co s nimi dělají? Děťmi, které jsou na ruském území bez dozoru svých příbuzných a rodičů,

je prováděna skutečně, bych řekla, pečlivá, převýchovná práce, která spočívá v tom, že ty děti jsou v takových zařízeních něco mezi pionierským táborem a dětským domovem, kde především chodí do školy a učí se podle ruských osnov. Byly k tomu vytištěny dokonce speciální učebnice v Ruštině,

ktéré my jsme i viděli na vlastní oči, měli jsme v ruce, byly vytištěny v roce 2022, takže je to jako novinka.

Ty děti jsou například poučovány o tom, jaké byly vztahy mezi ruskem a Ukrajinou, je jim vysitlováno, že Ukrajiné vlastně jsou částí ruská dokonce,

je jim zakazováno mluvit ukraínsky, musí mluvit rusky, některé ty děti, ty viečí děti, když už jsou to trá ty nejdři, tak se snaží nějak vzdorovat, protože cítí, že to prostě trá nechtějí, tak tam si na ně dokonce vychovatele stěžovali,

jak potvrdila ruská děčka ombucmanka paní Belová, že s některými dětmi je to opravdu těžké, protože pořád zpívají ukraínskou hymnu a vykřikují sláva Ukrajině, ale že časem se to vždycky spraví a podaří se ty děti naučit lásce k Rusku.

Takhle to do slova řekla v ruské televizie, jsem to slyšela na vlastní oči, takže takhle asi ta převýchova probíhá,

pokud ty děti nejsou předávány do ruských rodin, to je další kategorie a další kapitolat toho příběhu. To z ní jako brainwashing, jako úplná vymívání mosků?

No tak ono to tak bude, ono opravdu víš záleží hrozně moc na tom, jestli tomu děťsku je pět let, a nebo jestli mu je 15 let, pokud mu je pět let, tak my jsme viděli záběry,

jak to s těmi dětmi je tam, je to velmi jednoduché, těm dětem rozdáš hračky, které mají rády, dáš jim sladkosti, prostě je vlastně obalaš mutíží takovou láskou, kterou nakonec i ty rodiny, kterým se ty děti dostanou, mohou k těm dětem cítit. Ale ty starší děti tam už musíš vyvěnovat větší intelektuální úsilí,

jak je prostě z nich tedy z těch ukrajinských dětí udělat děti ruské, protože to je bezpochyby cíl, takže to je taky velikánský rozdíl mezi týnejší a malinkými dětmi.

To se říkala, že další kategorií jsou děti, které se dostanou do ruských rodin.

To se stane jak? To jsou prostě nějaké ruské rodiny, které mají zájem o ukrajinské děti, o jejich výchovu,

respektive převýchovu, někde se oni hlásí a pak je prostě dostanou, protože okupanti přivezou?

V Rusku stejně jako i u nás jsou rodiny, bude zdětné, které touží po děti a chtějí dítě adoptovat, nebo jsou tam ale i pěstonské rodiny, které mají už ve výchově třeba 10, 12, 15 dětí.

Ukrajinské děti se dostávají právě k těmto pěstonským rodinám, některé z nich už ale procházejí procesem běžné adoptce

a dostávají se k rodinám, které čekají na adoptování dítěte.

Tam je to, ten proces je takový jako opravdu vykutálený, bych řekla, protože ruské zákony nedovolují tímto způsobem adoptovat cizí státní příslušníky.

Aby nemohli adoptovat to dítě jako dítě ukrajinské.

Takže vloni v květnu, prezident Putin, protože on řídí zemi svými výnosy a vládě,

vlastně jeho taková kancelář, která vykonává to, co on si spomené,

tak vloni v květnu on přijel zákon, který nikoliže by zjednodušoval adoptce.

On to udělal vykutáleně, on přijel zákon, který zjednodušoval udílení ruského občanství těmto dětem, a tím pádem oni z nich nejdříve vyrobí ruské občany,

a pak je jako ruské občany mohou ruské rodiny adoptovat.

A to má jedno velikánské úskalí pro Ukrajinu.

Jakmile z tebe vyrobí ruského občana a projdeš adoptcí,

tak veškeré tvoje osobní údaje, včetněj ména, data narození, všechno je utajeno,

aby se toto dítě po případě ani nedozvědělo v budoucnu, pokud je o malé děti.

Tím pádem, jakékoliv pátrání po těchto dětech bude nesměrně komplikované,

a myslím, že ukrajinská strana chápe, že některé děti se už nepodaří nikdy dohledat.

A tam je to třeba právo na to určení toho dítě, na to, že má rodiče, na rodní list,

na to, že má zákoné zástupce, na to se teda vůbec nehráje v Rusku.

No, dítě, které má prokazatelně zákoné zástupce a ty zákoní zástupci nebo rodiče, ho hledají.

Tak tyto děti zatím adoptovány v Rusku nejsou.

Ty jsou třeba dávaní jenom do těch pěstonských rodin.

Protože ti rodiče samozřejmě, pokud se ti dítě stratí a vyže v Rusku,

tak se nevzdáváš a bujuješ a dokonce několika rodičům, to jsou právě dítě, o kterých jsme psali, se podařilo to dítě získat zpátky.

Ty adoptce se týkají především dětí, které byly v děčkých domovech, v Doněcku a v Hersonu.

Bud' v kojnických ústavech nebo v děčkých domovech.

Tak tyto děti také mohou mít příbuzné, nebo třeba mají rodiče, které byly zbavení rodičovských práv.

Ale na to už Rusko ohlet nebere, nebere ohlet na to, že to jsou vlastně ukrenčtí občané,

změním to občanství a jako ruské dítě je dák adoptci,

aniž by bralo ohlet na to, jestli je někdo hledá nebo ne.

Ale děti, které rodiče mají, nejsou z děčkových domovů, tak tam tento proces zatím v rusku neprobíhá. Petro, ty se na Ukrajině zaznamenala příběhy dvou žen a jejich dětí.

A co mi na tom celem přešlo zajímavé, je to, že rusová jim její děti si se ukradli, ale oni mi odevzdali dobrovolně.

Proč nebo jak se to stalo?

Tak to je poměrně, jak jsme mluvili víš o těch kategoriích na začátku,

tak tato kategorie, kdy rodiče, většinou jde teda ani ne o rodiče,

ale třeba osaměle matky odevzají to dítě na tu ruskou stranu, tak to je velká skupina.

To nejsou dvě matky, my jsme sami mluvili z několika a jsou jejich stovky, možná i tisíce.

A to proto, že v těch oblastech, jako je třeba cherson,

my jsme pracovali hlavně v chersonské oblasti,

která byla okupována posleze osobozena. Tak v těch oblastech skrátka ruská okupační správa

původně asi bez tohoto záměru ty děti ukrást, ale později už asi se záměrem, se jich zmocnit,

nabízela většinou rodinám s jako slapším, sociálním zázemím,

že jim děti vyvezé do nějakých krásných ruských sanatorií.

Dočasně na partýdnu, na krym, ale nebo i někam do ruska, na studijní pobyt,

na sportovní soustředění, když třeba to dětsko rádo hrálo fotbal.

A ti rodiče to bylo ještě předtím, než byly ty oblasti osobozeny

zpátky ukrajinskou armádou. A ti rodiče většinou nemohli svým dětem nic doprát.

Navíc ta oblast byla nebezpečná, strílilo se tam.

Bylo to prostě nic tam nebylo v obchodách, ty rodiny strašně těžce přežívali.

Tak některé, a bylo jich poměrně hodně, se nechali přesvědčit k tomu,

že své děti do ruska posleli. No a oni tam jeli třeba na 14 dní, na 3 týdny.

A pořád se to prodlužovalo, prodlužovalo, a na jednou,

Harrison osvobodila ukrajinská armáda. A Rusko v tu chvíli,

přerušilo jakékoliv stiky a komunikace s těmi rodinami, a ty děti se snažilo

přesvědčit, aby v Rusku zůsteli. Takže to je jiný způsob,

jakoby kradení těch dětí, než třeba to, že odvážíš tě děti z děčkových domovů.

A když zůstaneme u těch dvou příběhu, které se tě podařilo zaznamenat

a docela hluboce popsat, tak tyhle dvě matky, ludu Mila a iná,

když věřili své děti Rusům vlastně dobrovolně, tak teď se musí chytat

za hlavu nebo jak není kouká jejich okolí.

To je právě bych řekla úplně největší problém, protože my jsme se také

potkali s ženami, které tam ještě děti mají na ruské straně,

a bojí se to říct, bojí se někoho poprosit o pomoc.

A teď si představ, protože to okolí, jak se ptáš,

reaguje na tyto ženy velice negativně.

Ukraínci se na ně velice zlobí a myslí si, že jsou to prostě

buď hloupé huse, jak často říkají nebo píší na těch sociálních sítích,

a nebo je dokonce obvinují z kolaborace, protože tyto ženy

na rozdíl třeba od jiných rodičů posleli své děti do ruské školy.

Když přišla ruská armáda do Hersonu, tak samozřejmě otevřela znovu školy,

a tam začalo se vyučovat vrůstěně a podle těch ruských učebnic,

jak jsem ti říkala. No a velká část rodičů, kteří neoděly,

neutekli před okupací, tak děti do školy neposílala.
Prostě třeba říkali, že jsou nemocné, nebo prostě si něco vymysleli.
Ale byly i rodiče, jako tyto dvě ženy, tyto dvě naše maminky,
ale jak říkám, mluvili jsme i z jinými, které také posíleli své děti do ruské školy,
je tam prostě posíleli z různých důvodů a poté ta škola
organizovala ten zájezd na Krym. A oni na tohle tkývili.
Samozřejmě, že tím všichni strašně nedávají a myslím si,
že tam vzniká takový obraz toho, co Ukraínu možná čeká po válce.
Takové to počítání si účtu navzájem.
Ty si udělal tohle a ty se s těma Rusama trochu víc bavil a já jsem byl hrdina.
Tak to tady trochu probíhá a ty maminky se strašně bojí o tom mluvit
a taky se právě ty, které ještě ty děti mají v Rusku, tak se strašně bojí někomu říct,
že by potřebovali pomoci, že oni se tam nedostanou, rozumíš.
Ty děti jsou par set kilometrů daleko, třeba na Krymu.
To je 250 kilometrů od Harrisonu.
Ale mezi tebou a těmi dětmi je jednak řeka Dniper,
kterou nelze teď překročit, protože tě prostě zastřelí jedna či druhá strana.
Ona tvoří frontovou linii. Ale hlavně je tam ta frontová linie,
která je nepřekročitelná v tuto chvíli, nedostaníš se před ní.
Musíš ujet tisíce kilometrů, aby ses na ten Krym proto dítě dostal.
A ty ženy třeba ani nemají pasy, nemají na to peníze,
vůbec nevědí kamět a co dělat. Takže některé teď jenom sedí doma a pláčí.
A v kontaktu s těmi dětmi vůbec nejsou?
Teď bohužel je ten kontakt vermi komplikovaný, protože tím,
jak ono je to takové strašně bych řekla, osudové, ty si poslal dítě na tábor
a na jednu přišli tvoji vojáci, na které ty si třeba i čekali na osvoboditele.
Osvobodili tě. Ale zároveň ti způsobili obrovské traumy,
protože přestela fungovat například růzká mobilní síť.
A na té jsou ty děti a ty maminky už ne.
Takže samozřejmě existuje možnost kontaktu třeba přes telegram.
Ale ne, vždycky se to daří.
Je tam určitá možnost kontaktu je, takže ty děti třeba opravdu volají přes telegram
nebo píší, mámy vezmysi mě odsu, přijed' pro mě
a nebo také píší, mámy přijed' sem, je to tady fajn a zůstanem tady.
Taky takové případy jsou.
Jak co dělali když jim to došlo, když si uvědomili,
že ty děti neposlali na prázdně nebo že jim neumožili pěkné chvíle,
na které prostě neměli peníze, ale že je vložili do rukou rusům, okupantům.
Jak vlastně prožívali tohle období toho uvědomění?
Já si myslím, že to byl pro ní obrovský šok,
že jak byli pochopili, že to byl podvod a že jim ty jejich děti
jen tak nevrátí Ruská strana, tak se z toho začali samozřejmě hroutit.
A oni nejdřív každá v tom byly tak trochu sama a když se ptali
na svého okolí, jestli by jim někdo nemohl pomoci,

tak jim lidi začali nadávat, když špitomáhu se což ho tam dávala, což ho posílala za války na krem. Takže oni propadali opravdu do depresí, tedka třeba začali schánit peníze.

Některé se opravdu pokoušeli nějak sami uplatit někoho na těch checkpoints, aby se dostali přestup frontu, to se prostě nedářilo.

Bylo to asi období velké deprese, velké hysterie, a pak se postupně začali se jako dávat dohromady.

A to si myslím, že byl moment, kdy se velice to sklidnilo

a bylo vidět, že oni na jednu byli strašně rády,

že v tom nejsou sami, že tu chybu, protože pochopili,

že udělali velkou chybu, osudovou chybu,

že tu chybu neudělali sami, oni věděli z té školy,

že samozřejmě i vost ostatní rodiče tam poslali své děti,

takže se začali navzájem kontaktovat a hledat a začali se organizovat.

A to si myslím, že byl naprostý zlom a oni začali věřit,

že se to nějakým způsobem musí podařit.

A pak už to byla jenom spíš technická věc,

jak najít nějakou organizaci, která ti pomůže finančně, autobus,

jak se tam dostat, ale oni už začali věřit tomu,

že to třeba i dobře dopadne.

Takže bylo to asi těžké a dlouhé, několik měsíců to trvalo, nicméně několik těch případů má dobrý konec.

A jsou to i ty případy, o kterých se psalá,

jsou to i ty dvě ženy Ludmila a iná se, kterými se mluvila?

Ludmila a iná to je dobrý konec, obje své dítě,

v jednom případě to byla dívka, druhém chlapec,

obje své děti mají doma, mají u sebe,

ale setkali jsme se i s ženami, o jedné tam také je zmínka,

které zatím nedosáhli toho, aby se jejich děti vrátili,

tam je zajímavé i to.

Vlastně na tom přišlo nejsmutnější a tak nějak nejlépe

dokumentující toho, co válka, znamená válka,

prostě není jenom to strílení a válka brutálně zasahuje do osudů,

lidí, i kteří se o politiku třeba vůbec nezajímají.

A když ti je 15, 16, tak samozřejmě válka je hrozná,

prožíváš to, ale ještě výšt, prožíváš sebe a své vztahy.

A tam máme třeba případ, který chceme sledovat dívky,

která těsně přes osvobozením Harrisonu od ruských okupantů

odešla na levý břech, břech Harrison je na dvou březích děprů,

za svým přítelem.

Ukrajíci přišli osvoboděli Harrison a ona už se nedostala zpátky.

Maminka je úplně zoufala, úplně prostě opravdu mi tam omdlívala,

když mi to vyprávila.

Ale zároveň mi přiznala, když jsem sní jak probírala, co by se dalo dělat,

tak ona mi přiznala, že tajícera teď zpátky nechce, protože ten chlapec tam chce zůstat, mám tam rodinu, nic strašného se jim přineděje a ona chce být s ním. Jí nějaká válka nezejmá, ona je úplně jednojaký mápas, ona chce být se svou láskou.

Její prostě 16 let, nikdo to nesudme.

Ale tam Maminka je opravdu úplně vyřízená, protože navíc je centrem velkého posměchu okolí, nemůže se obrátit na vládní úředníky ukraiňské, kteří by jí mohli pomoci, protože tacera odmítají zpátky.

Takže i takové případy jsou, ale neřekla bych, aby to nevypadalo, že ukrainci dávaly své děti Rusům.

Je to prostě jedna kategorie a v té kategorie řada osudů, nad kterými prostě někdy jenom kroutí želevou.

Ještě mi ale řekni, když se teda v téhle kategorie podaří těm rodičům nějakým způsobem svoje děti dostat zpátky, tak jakým je to způsobem?

Ty se tak obecně mluvila o těch různých organizacích, koho se zeptá a tak dává,

ale to musí vyžadovat určité hrdinství, nějakým způsobem se do toho pustit.

Víš, když ti někdo řekne, že ti to dítě dá,

když za ním pojeděš 2, 3, 4, 5 000 km,

tak pokud siž normální rodič máma, tak pojeděš.

Tam ta rizika, vůbec to neherá roli.

Je, že ty maminky mají často ještě další děti,

třeba mlačí doma, takže one jedno dítě opustí,

aby druhé zachránili, ale nemají úplnou jistotu,

že se vrátí a to se málem stalo,

že rusoven nechtili potom vypustit z ruska.

Oni mají, existuje několik organizací,

které pomáhá především finančně,

autobusy musíš jed do Polska, do Běloruska,

do Ruska nebo přesobaltí do Ruska

a musíš věřit, že přes ty hranice projdeš

a už se stalo, že jel autobus rodiči,

rodiče tam získali ty děti zpět, ale ne všechny,

a některé ty maminky, byly to maminky,

se vraceli bez dětí, prostě některé maminky s dětmi

a některé bez dětí.

A některým dětem není 15-16,

kdy už ví, že se nějak o sebe postarejí třeba,

ale některým je 9-10 let

a to už jsou poměrně malé děti.

Takže jsou to obrovská psychická traumata
a myslím, že ty ženy na té cestě tam zažívají šílené napětí
a na cestě zpátky obrovský strach,
protože když tě na hranici z Ruska
když vycházíš s líknou a přesvědčují,
aby se se stal informátorem,
aby se tě pustí ven,
jenom když budeš z Harrisonu jim podávat správy,
kde tam bydlí ukraníctí vojáci,
aby o něj mohli ostřelovat,
no tak samozřejmě ti to na klidu nepřidá.
Jaké svědectví nebo jaké prožitky
si přivezli ty děti, za kterými se měla šanci mluvit?
Jak oni popisovali to, co se v tom rozkudilo?
Jak kdo? To prostě fakt je strašně různé.
My jsme mluvili asi s pěti nebo šesti dětmi
a zase velký rozdíl je tam mezi těmi teenagers,
kteří se tak nějak tam jako zapujili do toho programu
právě někdy se tam našli své lásky
a teď jsou spíš nešťestní z toho,
že ty jich cesty se rozdělili,
ale samozřejmě když ty to děti ukrajinské pochopili,
že to nebude 14 dní, že to nebude měsíc,
tak začali také některé propadat jako hluboké depresy
a byly úplně zoufale třeba ta naše jedna respondentka na stě a tak
ta opravdu byla zoufala a pak z toho měla i nějakou alergii,
prostě nějaké zdravotní problémy psychosomatické.
Ta strašně moc se bála, že tam zůstané chtěla opravdu domů,
ale zas ten druhý chlapec, ten tam hrál fotbal
a byl více méně jako spokojený,
i když se mu samozřejmě nelíbilo,
že ho tam nutili ráno při roztvičce spívat u ruskou hymnu,
tak jenom otvíral pusku a myslil si o nich,
jak nám říkali, že jsou to úplný blbci,
ale každý to opravdu prožívá,
jinak ta puberta ještě takové specifické období,
takže co vyprávění, to trochu jiný prožitek,
mě to právě hrozně bavilo poslouchat,
protože tak jednak to byly už ty dobré konce,
že já jsem hluvala se všemi dětmi,
které se logicky vrátili na Ukrajinu.
A jednak to bylo zajímavé doplnění toho obrazu,
které někdy takový černo byly,
víš, jako vidíš tu válku a vidíš takovou na jedne straně

opravdu to ukrajinské hrdinství
a ten ruský útok brutální,
a na jednu seti tam do toho dostávají
takovéto příběhy s takovými těmi antickými konotacemi
Romeo a Julie je za války, prostě to nevimyslíš.
To nevimyslíš, to jenom potkáž.
No a když to nevimyslíš,
tak je už si něco podobného jako válečná reporterka
v té své praxi zažela?
Jako je to běžné,
že se ve válečných konfliktech u našejí děti?
Tohle nějaká běžná taktika?
Je běžné, že se děti stráci jí
a že si jich pak někdo újme a díti si nechá.
Sou to, jakoby spíš řekla, jednotlivé případe.
Dělo se to, jak a v Agvání stánu, tak v Čičensku.
Ale tady to poprvé vidím, jak to má systémový charakter.
Vždyť těch dětí jsou tisíce.
Ano, jsou děti, které se ocitli v Rusku,
protože prostě Rusko odvezlo děcký domov v Dolnicku
a leze třeba i nějak pochopit,
že je vyvezlo ty děti, aby je chránil před tou palbou.
Ale pak jsou případy dětí,
které utíkají z Mariopolu se svým tatinkem.
Rusové načekpoňtu toho tatinka zatknou,
zavřou, odsoudí a ty děti si ve mou
a předělejí jim občanství a nabízejí jak adobci.
Takové případy také jsou.
A to prostě to už je systémová věc.
Chcela určitě toto vyvážení třeba těch dětí s chersonu,
o kterých jsme psali my.
To byl také určitě nějaký příkaz zhora,
protože my teď chceme sledovat příběh ředitelky,
která v jednej škole tyto turnusy výjezdní na Krym
dětí organizovala.
Ona nestačila utéd s Rusy,
zůstala na ukrajinské straně,
nyní v domácím výjezení, takže my jsme se k ní
zatím nedostali, ale budeme jí osud sledovat
a zdá se, že ona dostala nějaké pověření,
aby co nejvíce těch dětí na ty turnusy,
na ty dětské tábory, na ty ozdravné pobyty na Krym dostala.
Takže tady já si myslím, že to opravdu mělo,
že to bylo na základě nějakého rozhodnutí

a to já si teda pamatuju pouze s filmu o druhé světové válce.

A co z toho Rusko má?

To jim fakt stojí za to zničit mnohé dětské životy,
přinést tragédie do běžných rodin tímhle způsobem,
jenom kvůli dobovačným tendencím?

Proč to dělají?

Oni si nemyslí, že ničí dětské životy,
oni jsou přesvědčení, že ty děti zachranují
a opravdu, jako oni pečují, dávají je do rodina,
tam je opusinkovávají a nutíchnu, tak by říkali,
těm novým svým rodičům v uozovkách,
maminku a tatinku a dávajím plišové hračky.

Rusko samozřejmě to vnímá jako záchranu.

Myslím si, že ta systémovost je odůvodně
z jejich strany tím, že tak bereš,
ty chceš zničit toho protivníka,
bereš mu to nejcenější.

Bereš mu děti, opravdu, jako narušuješ,

protože pokud to jsou 100 tisíce dětí,

že se od roku 2014 ocitli,

jak si pod ruskou kuratelou,

tak už to je značné procento,

jak si toho mladého ukrajinského národa.

A tady už to má genocidní prvek.

A druhá věc je, že prostě deptáš ten národ.

Deptáš ho všamožně, strlíš na něj,

bereš mu děti,

zavíráš rodiče, o děti se pak postaráš,

převychováváš je.

Nakonec ruskuse ty šikovné ukrajinské děti

mohou hodit, protože ruskou samo má

velké problémy sporodností,

stárne vymíra,

tak proč si tady tak jazykově

příboznou skupinu,

když se to nabízí,

jako neobohatit vlastní genofont.

Ty se teď řekla, nebo použela

sousluvit genocidní prvek.

V měsících války v našich rozovorych

zdráhala říct, že je to genocida,

že to je systematické vychlazování

ukrajinského národa, jako takového

se všemi jeho kořeny.

Teď bys to změnila, řekla bys to jinak,
je už tohle genocida?
Genocida je pro mě právní termín,
který já ráda
přenechám právníkům a vymře
to sbírání dat
a ta charakteristika těch zločinů,
kterých se bezpochyby rusko dopouští
v Ukrajině, probíhá
a tady jako právní termín
bych to fakt nechala na právnících,
ale genocidní prvek se nebojím použít,
protože
my jsme opravdu těmi kausami
dětí
odejí těch unesených, odlečených
do ruzka stráveli hodně času
a já v tom vidím jasnou systematicznost
z ruzké strany.
Nejsou to náhodné případy, je to systematické,
někde o tom někdo rozhodl.
A tím, že Putin v Loni přijal
zákon, který usnadňuje
udělení toho ruzkého občanství dětem
a zároveň přímo na kameru.
Děcké ombudsmence říká
jak bude fajn, že ty děti budou moci být
rychlé adoptovány ruzkými rodinami,
tak to už i genocidní prvek bezpochyby je.
To nejsou jednotlivci,
jsou to prostě možná státi síťce
dětí, kterých by se to mohlo týkat.
Petro, ještě poslední věc,
ty si teď na cestě z Ukrainy
kvůli na hrávání podkávstu
kvůli za což vám objima moc děkuju. Každopáni Ukraina teď zažila perné chvíle rusovéjí
masivně bombardují, tak bym měště na závěr zajímalo,
kde teď jste, jak vlastně vypadá ta cesta Ukrainou
zpátky do Česka.
My jsme to ten velký raketový útok
vlastně největší
od začátku litošního roku,
oni vypustili zase asi 95 raket,
zažili kupu děvoště v dně pro,

což je na východě Ukrajiny,
gaba nevzbudí nic, ale mě vzbudila,
mě vzbudili údery, které už jsem se naučila,
co na Ukrajinu jezdím rozpoznávat,
jestli to padá, nebo jestli to Ukrajinci se střelují,
takže jsem s klidem,
s jakou sluchem zjistila,
že to je protivzdušná obrana Ukrajinská,
a že se střelují rakety
dně pro je mimochodem, město kam
před více než měsícem jedna raketa spadla
a zabila skoro 50 lidí,
takže úplně tak perfektně chráněné,
jak se o něm říkalo,
také není,
ale bohužel,
ten útok bylo opravdu masivní,
mířil na celou Ukrajinu,
my jsme pak projížděli Lvovskou oblastí,
kde bohužel zahinul opět lidí,
jenom ve Lvovské oblasti,
když se raketa strefila
místo do nějaké energetické,
do trafostanice,
nebo na co mířili,
tak se strefila do obytného domu
a tam zahinul opět lidí,
takže napachlo to škody opět velké,
cméně tak nějak,
když tam seš na té Ukrajině
samozřejmě zní Syréná,
to je samozřejmě,
tak ale jak vidíš,
že ta země, když to srovnám s tím,
když jsme tady mylili minule a před minule
a také zněli ty Syrény,
tak ta země na ně reaguje k lidí,
lidé přesně vědí, co mají dělat,
dokáží mnohem lépe vyhodnotit,
to nebezpečí,
já jsem třeba bylo v obchodě,
když zněla Syréná,
když nedle vidí lidi vyšli z kina,
stáli chvíli, čekali,

Syréna skončila a do obchodu se vrátili,
protože usoudili,
že asi nemá cenu chodit do krytu,
takže ale někde trá do krytu dou,
protože tam nemáš jinom tu Syrénu,
ale ty už máš aplikace,
kde ti řeknou,
jestli ta Syréna je, protože někde
vzlétlo letadlo, nebo jestli už letí rakety
a kamletí, takže
pro mě Ukrajina se naučila ve válce
mnohem jako lépe orientovat,
než tomu bylo před rokem
a na ty hrozby, které
jsou opravdu
každodenní, tak reaguje
mnohem klidněji.
Říká válečná reporterka
Deníku N. Petra Procházková.
Petro, moc vám s Gabem děkuju za vaší práci,
za to, že jste si udělali na studio N. Čas
z časnou cestu, opatrujte se oba.
Ahoj.
Děkujeme oba, Gabo tady zrovna není, protože
vyšel na ulici, ale
taky tě moc zdraví a říká,
mnohem klidněji.
A teď už jsou na řadě zprávy, které by vás
dneska neměli minout.
Prezident Petr Pavelý
minoval Petra Hladíka z KDU ČSL
ministrem životního prostředí.
Předchozí prezident Miloš Zeman
odmítal Hladíka do čela rezortu i minovat.
Jde o první významný krok
Pavlova prezidentství.
Střelec v Hamburgu včera zabil
sedm lidí a osumých zranil v kostele
světků jehovových. Jako útočníka
začela policie 35 leta jeho
Philippa F, který se do Hamburgu přistěhoval
z Bavorska. Motivem
střelby nebyl podle prokuratury terorizmus
ani politický motiv.

Americký prezident Joe Biden
představil rozpočtový plán, ve kterém
chce v příštích 10 letech snížit
deficit od 2,9 bilionu dolarů
a zvýšit daně bohatým.

To je vyšší cíl, než jaký slíbil
ve svém projevu minulý měsíc.
Gruzínský parlament hlasoval
proti návrhu zákona o takzvaných
příštích agentech. Po rozsáhlých protestech
tak odsporné normy formálně
upustil.

A Rusko za uplynulý den
vypálilo na Ukrajinu 95
střelu různého typu. Informoval o tom
vesvéraní operační svotce ukrajinský
generální štáb. Ukrajinská
protivzdušná obrana podle něj se
střelila 34 z nich. Při ruzkých útocích
lahynoval nejméně 6 civilistů.

A na závěr, ještě jízlivá poznámka,
poslankně hnutí ano trvá na
nápadu přesunout veřejnoprávní
českou televizi pod státní
rozpočet, cituje její slova.

Podle toho, jak se bude této zemi dařit,
tak budou bobánci financování.

Myslím, že už to s tím útokem
na veřejnoprávní médy a pusingy
z agrofertu trochu přeháníte.

Na slyšenou v pondilí.

Ne, ne, ne, na jeden svět prostě nepůjdeš.

Proč, ako?

Kdo být, co bys tam viděl a za film?

No asi nějaký o lidských právech.

No právě, s toho jsou akurát problémy.

Cenem bezpečí. Jeden svět.

Festival dokumentárních filmů o lidských právech.

22. března až 2. dubna

po celém Česku. Pořádá člověk v tísni.

www.jirencvet.cz